

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Eruditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

Quomodo per ignitas aspirationes, atque alia quædam media ad
perfectiſimum Dei amorem perueniatur. Collatio I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

D. HENRICI HARPHII
THEOLOGI PRO-
FVNDISSIMI,

Et Orthodoxa pietate præstantissimi,
Libri Secundi.

MYSTICAE THEOLOGIAE
PARS QVINTA:

Quæ est præcedentium quasi Epitome, summamque
Libri præcedentis tribus collationibus
perfringens.

*Quomodo per ignitas aspirationes, atque alia quedam media ad per-
fectissimum Dei amorem perveniatur.*

Collatio I.

Viz ad per-
fectionem.

Rem.

Vicunque post rudimenta vitæ actiæ decursa, post adeptam etiam aliqualem sensualitatis mortificationem, vitæque præsentis, & omnium, non solum mundanorum, sed etiam inutilium occupationum affectatam elongationem, pervenire voluerit ad internam contemplationem, & vitæ perfectionem, considerare debet duas esse vias in idipsum deducendas. Una est Scholastica, & communis ferè omnibus, sed laboriosissima, & longa nimis, quorum est ascensus ab exercitatione virtutum moralium ad Charitatem: quorum, inquam, contemplatio est quasi penitus in parte intellectiua, vt sic *inuisibilia Dei per ea que facta sunt, intellecta* conspiciantur, & ex creaturis Creatorem syllogizent. Alia verò via mystica est, & ferè omnibus ignota, sed leuior, breuior, & vberior, de qua D. Dionysius fecit aliarum virtutum perfectionem, vtens in operatione sua principaliter parte affectiua, consurgensque potius per aspirationes, quam per meditationes.

Et hu-

Et huiusmodi quidem via licet multa sint semita; tamen (gratia breuitatis) ad habendum quoddam breuissimum directorium in hanc viam proficiendi, in principio debet se quis habilitare ad hoc exercitium exequendum in hunc modum, quod ferè per medium annum, vel plus, aut minus, secundum quod se proficere conspexerit, in principio suarum exercitationum recolliget fasciculum diuini amoris, recolligendo omnia, vel specialia amoris insignia, quæ Christus secundum diuinitatem, vel humanitatem nobis ostendit, ad inflammandum scilicet cordis igniculum, & præcipuè recolendo passionem Dominicam, & hoc quantum ad tria, secundum Bernardum, scilicet inspiciendo opus, ad habendum compassionem, quod est incipientium: & modum, ad excitandum in se veram imitationem, quod est proficientium: quia in modo patendi inuenimus speculum omnium virtutum, scilicet abyssalem humilitatem, incomprehensibilem mansuetudinem, patientiam autem ultra omnem humanam æstimationem, & sic de singulis virtutibus, quæ potissimè claruerunt in illius passione. Tertio, inspiciendo causam, scilicet illam eminentissimam charitatem, quæ coëgit illum subire tam horribile genus mortis. Vnde considerabit ipsam diuinitatem, tanquam incernum motorem, omnia illa pro amore generis humani perficientem: & hoc est perfectorum. Et ideo ad perfectionem proficere volens, in his exercitationibus principaliter diriget intentionem, & considerationem ad causam, vt sic inflammetur: sed secundariò ad modum, vt ad sequendam incitetur: & vltimò ad opus, vt etiam comparatur. Verumtamen in omnibus exercitijs diligenter intendere debet, quòd nullum exercitium cum proprietate sua frequentet, sed sollicitus aduertere debet in sua introuersione, vt in suis exercitijs tractum Spiritus sancti iugiter obseruet, qui multifariè multisquæ modis nunc per vnum exercitium, nunc per aliud spiritum humanum magis inflammat, quò valeant omnes vires eius recolligi, & indilectum trahi. Et ideo quaque versum liberalissima diuina bonitas illum traxerit, ad sequendum in exercitijs se totis nisibus adaptabit, quia omne illius exercitium erit ad inflammandum cordis igniculum, quod in principio sine præmeditationibus, & considerationibus diuini amoris in primo reflexu cordis ad Deum incendi non potest, sicut videmus in ædificijs arcuatis, quòd primò supponuntur ligna, vt sic muri firmi-

Amoris fasciculus.

Passionis Christi memorandæ opus.

Modus.

Causa.

Proprietas: cauenda.

tas superædificetur: cumque fuerit superædificata, tunc subtrahuntur ligna supposita: sic etiam, postquam hoc amoris exercitum sic fuerit per tempus aliquod exercitatum, tunc tandem sine premissa meditatione, quotiescunque voluerit, in ipso primo reflexu mentis, affectus in Deum inflammabitur, & hæc inflammatio est vnicum instrumentum, & radix istius vite mysticæ, vnde consurget virgula, & stipes, de qua crescit arbor totius perfectionis, quæ dicitur aspiratio ad amorem vnitium, qua scilicet fidelis anima aspirat flammigeris desiderijs per amorem vniri infinito amori, qui Deus est, & ab eo penitus absorberi. Et hæc aspiratio vnitium amoris exercitanda est cum maxima violentia spiritus, ita quod corpus exinde plerumque maximam pœnam sentiat, eò quod nondum est habitatum ad tale exercitium sustinendum. Vnde vix credibile esset in expertis, quid in corpore necdum aptificato tunc contingat, præsertim in his, qui vigorosè hoc exercitium amoris vnitium prosequuntur, de quibus tamen breuitatis gratia supersedeo.

Aspiratio
ad vnitium
amorem.

Praxis.

Præterea ad perueniendum ad consuetudinem exercitandi amorem hunc vnitium, debet fidelis anima in quouis loco, & tempore, ambulando, sedendo, iacendo, etiam comedendo assuere semper ad dilectum aspirationes mentales, & etiam vocales emittere, formando ad hoc orationes debitas, quas Augustinus iaculatorias vocat, utpote dicendo: O amor meus, ô sola spes mea, ô totum refugium meum, & omne desiderium meum, amantissime, vtinam dignus inueniar, vt anima mea tuo dulcissimo fruatur amplexu, imò vt tu in ea, & ipsa in te vicario complexu recreetur, vt sic eius tepiditas ab immenso tui amoris incendio valenter incalescat. O anima animæ meæ, ô vita animæ meæ, te totum desidero, me totum offero, totum tui, vnum vni, vnicum vnico. O vtinam impleatur in me illud oraculum tuum ad Patrem, quo dicebas: *Pater rogo vt sint vnum, sicut & nos vnum sumus. Ego in eis, & tu in me, vt sint consummati in vnum.* Et infinita similia, quæ crebrius format, & reuoluit deuota anima, & dicuntur propriè aspirationes. Et hoc erit principale exercitium in omni via proficiendi. Et quando se sentit cordialiter inflammari & sursum trahi, tunc in parte intellectuâ imagines vniuersæ ocyus sunt relinquendæ, quantumcunque nobiles & vtilis ad inflammandum esse videantur, siue sint diuinæ misericordiæ, largitatis, bonitatis, sapientiæ, potentia, &c. quas mens ipsa viuaciter pertransire contendet amoris igne

Orationes
iaculatoriæ.

Ioan. 17.

Et hoc erit principale exercitium in omni via proficiendi. Et quando se sentit cordialiter inflammari & sursum trahi, tunc in parte intellectuâ imagines vniuersæ ocyus sunt relinquendæ, quantumcunque nobiles & vtilis ad inflammandum esse videantur, siue sint diuinæ misericordiæ, largitatis, bonitatis, sapientiæ, potentia, &c. quas mens ipsa viuaciter pertransire contendet amoris igne

ris igne penitus inflammata, donec peruenerit ad intimum silentium sui ipsius, ubi non est humanae operationis, seu inquisitionis virtus: quia ibi solus Deus operatur, ita quod se spiritus humanus quodammodo habet passiuè, & Deus actiuè. Et licet tunc diuersae exercitationes consuetae, & vtilis irruerint, omnes tamen pro tunc rescindere debet, & abijcere, simpliciter duntaxat, & nudè ad intima sua progrediens, & ultra in Deum intrare contendens. Et quoniam ex tunc Spiritus sanctus docet de omnibus, de ijs, quae aguntur inter spiritum diuinum, & humanum omitto prosequi. Hoc igitur exercitium amoris vnitiui à multis occultatum, est initium & finis omnis perfectionis, quia per illum amorem omnis tentatio consumitur. Hinc dicit Petrus Rauennas: Tenerae militiae delicati conflictus est, solo amore de omnibus vitijs reportare victoriam. Est enim amor ille scaturigo omnium virtutum, quantum ad eminentissimam perfectionem: quia cogit hominem aspirare ad omnimodam diuinam similitudinem in plenissima mortificatione omnium vitiorum, & plenissima adeptione omnium virtutum.

Silentium.

Mens nudà-
da ab exerci-
tijijs, &c.

Hæc est igitur arbor felicissima, & altissima in perfectione viatorum, quæ quatuor ramis adornari debet, id est, quatuor exercitijs concomitantibus, quæ sunt dare, & exigere; conformare, & vnire. Primò debet dare omnia quaecunque spiritus diuinus per inspirationem internam spiritualiter exigere potest, & specialiter abnegationem, & elongationem sensualium oblectationum, quibus inuiscatur & maculatur inordinatus affectus in multiloquio, vaniloquio, otiositate, humana societate, in cibo, in potu, &c. ac perfectam mortificationem naturalium passionum, scilicet in inepta lætitia, in inordinata tristitia, in inordinato timore, in vana spe, &c. semper gerens cor supra omnem multiplicatam & occupationem, tanquam stabilitum in Deum, & elongatum ab omni vicissitudine humanarum rerum, nulla timens aduersa, nulla affectans prospera. Ad hoc laborauerunt gentiles Philosophi, quantum magis Christiani, & præcipuè religiosi. Et sic secure veniet ad secundum exercitium, quod est exigere. Vnde debet fiducialiter exigere à Deo, non solum omne quod habet, sed omne quod est. Veruntamen quicquid exigit à Deo, nunquam debet exigere aliqua ad fruendum, sed tantum ad vtendum, hoc est, nunquam quiescere debet in donis Dei quantumcunque magnis, sed tantum debet eis vti ad maiorem perfectionem consequendam. Et ideo

A: bor per-
fectionis.

Dare.

Exigere.

M m m m quic-

Re: da qu:
nam.

Confor-
marc.

Vaire.

Fidelitas a
matoti ser-
uanda.

quicquid Deus desiderit sine seipso, semper minus reputabit, semper fame icus remanebit. Nam multi quiescentes in adeptis bonis vel gratijs, à desiderio magis proficiendi refrigescunt. Et ideo securius est eorum petere, qui deseruiunt ad veram perfectionem, scilicet diuinam gratiam & virtutes, & præcipue nudam & intensissimam charitatē. Et vt diuina liberalitas illuminet intellectum eius ad cognoscendum verissimè seipsum, id est, suam vilitatem, & nihilitatē, & etiam Deum. id est, præcipue potissimum diuinum beneplacitum ad exequendū. Porro tertium exercitium est assimilare, scilicet quod se conetur assimilare Christi humanitati in omnibus virtutibus quæ præcipue relucet in illius despectissima, dolorosissima & acerbissima passione, & præsertim illū imitari totis visceribus desideret in affectu profundissimæ vilitatis & humilitatis. Nec tamē putat quod per exercitia propria ad illas virtutes perungere poterit, sed eas in principio cōsurrectionis huius vnitiui a noris à Deo ardentibus affectibus exoptulet. Quartum verò est, vnire tam plenissimè voluntatem suam voluntati diuinæ sine retractione cordis, quod scilicet cum quadam cōplacencia mentali medullius, in omnibus etiam aduersis, quæ cōtingere possunt in tēpore vel aternitate, se Deo liberaliter offerat, vt sic tādē diuinum beneplacitū fiat ei summum desiderium, siue sint aduersa exteriora, vt persecutiones, infirmitates, derisiones, obloquia, scandala & similia; siue interiora, vt sunt subtractiones gratiæ, diuinæ influentiæ, cōsolationis in eterna, siue obnubilationes mentis & sensuum, vel infirigidationes affectuum, vel etiam tentationes, & similia. Et in hoc tēpore magis sollicitus erit inueniri dilecto suo fidelis, certus quod dilectus hæc facit vel permittit ad probandum illius fidelitatem, & ad ditandum donis suis & gratijs iam fidelem inuentum. Et ideo tunc maximè se cauere debet ne defluat, nec quærat solatium in vanis & inutilibus occupationibus, vel ne otio torpeat: sed semper, in quantum potest, in bonis exercitijs, & operibus se teneat: quia licet pro tunc bona opera vel exercitia non sint sapida, sunt tamen Deo magis accepta, & nobis meritoria, si faciamus quod in nobis est. Similiter, quātum ad æterna, se liberaliter offerat diuino beneplacito, etiam si illum ponere velle tæternaliter in inferno, quantum ad penalitatem, sed non quantum ad charitatis, & voluntatis separationem. Et licet hoc difficile videatur, quia natura hoc omnino refugit, per multiplicata tamen deside-

desideria, & per diuinam gratiam affatim supereffluentem tandem ad hoc peruenire potest, quod tam promptè, & liberaliter se offeret ad sustinendum torius inferni pœnalitatem, quam ad suscipiendum æternam gloriam. Hic etiam notandum, quod quando sese quis exercet in aliqua virtute adipiscenda, scilicet in abiectione sui per humilitatem, vel in resignatione sui ad æternam pœnalitatem propter diuinum amorem, & similia, cum se sentit ad illam virtutem ita affectatum, quod sine omni retractione cordis, id est, naturæ, vel sensualitatis, se liberaliter offerat in illam voluntas rationis, etiam tempore subtrahæ gratia, tunc sciat se virtutem illam diuino munere plenariè assecutum. Si verò voluntas rationis voluntariè se offerat, ita quod voluntas naturalis adhuc contradicat, signum est virtutis adhuc minus per flammigeras affectiones exercitæ. Et ista quatuor pro temporis vicissitudine exercitari debent, imò frequenter cum exercitatione amoris vniui concurrere debent: & hoc in hunc modum, vt practica detur simplicibus.

Cum enim primò senserit inflammatū cordis igniculum, primū subincendere debet omnem dissimilitudinem, id est, omne vitium, non tamen currendo per singula vitia, sed vno fasciculo sumens omnem suam imperfectionem, proijciat in illum ignitissimum ignem diuini amoris, vt ibi omnia consumantur. Deinde offerat liberaliter omnia quacunque Deus ab eo exigere poterit in tempore vel æternitate: etsi in principio sensualitas contradicat, nihilominus tamen cum voluntate rationis offerat. Deinde exigit à Deo quod est & habet, hoc est, primò exigit & petat ab eo purissimam illuminationem mentis ad cognoscendum veraciter seipsum, id est, propriam vilitatem & nihilitatem: ad cognoscendum, inquam, plenissimè diuinum beneplacitum ad fideliter exequendum: ad quod se offerat tam paratum in omnibus sine retractione cordis, sicut umbra mouetur ad motum interpositi. Nam diuinitis lumen est, humanitas autem est interpositum, & voluntas nostra erit umbra, ita quod sicut umbra mouetur ad motum interpositi, sic voluntas nostra mouebitur ad conformitatem vite Christi, quod est assimilare. Et in hac umbra fructus dulcissimus ipsius spiritus degustatur. *Sub umbra, inquit, illius quem desideraueram, sedi: & fructus eius dulcis gutturi meo.* Et idè summopere aspirare debet ad conformitatem vite Christi in virtutibus, scintillantibus desiderijs exoptulando, vt eisdem

Quando quis nouerit virtutē aliquā se adeptū.

Praxis interni exercitij.

Petenda à Deo.

Voluntas ad umbram.

Canonic. 2.

Virtutum
acquiren-
daru mo-
dus.

virtutibus animam suam Deus adornare dignetur. quia virtutes multo citius per famamigeras orationes, quam per exercitia conquiruntur. Et his breuiter praemisissis, ac velut in quendam fasciculum pariter collectis, vterius conscendere debet per amorem vnitiuum in ipsam charitatem increatam, quae Deus est, vt sic ibidem anima feliciter liquefacta, omnium eorum, quae petijt à Domino, quasi sigillatim quandam impressionem recipere mereatur. Et qui haec frequenter, & his perseveranter inhaerit, impossibile erit, quin ad vitam perfectionem perueniet.

Quomodo tam exteriorem, quam interiorem hominem ad vniorem Deo preparare possimus. Collatio II.

Tollite iugum meum super vos, & discite à me quia mitis sum & humilis corde. Matthæi II. Cum rerum omnium opifex in omnibus, quae sunt in caelo sursum & in terra deorsum, sui beneplaciti plenissimum obtineat principatum, in sola creatura rationali (cui liberum ex ingenita nobilitate contulit arbitrium, vt assentiendo meritum, vel dissentiendo demeritum sortiretur) temerariae resistentiae iacturam patitur, ne opus illud mirabilissimum & omnino acceptione dignissimum, ineffabilis contentionis diuini humanique spiritus ad salutem nostram debite perficiatur. Quod adeo profua dignatio diuinae communicationis in nos adimplere desiderat, velut si in hoc ipso deliciae ipsius dependeant. Hinc enim potissimum illius desiderium ad hoc iugiter flagrare dinoscitur, vt centrum illud nobilissimum, in humano spiritu concreatum, semper purum, auidum ac paratum inueniat, vt opus illud mirificum liberè profequi valeat, dicens illud Apocalypsis: *Ego sto ad ostium, & pulso. Surge amica mea, soror mea, sponsa mea, & veni*, scilicet mihi obuiam per debitam propriae voluntatis resignationem. Nam vnde surgendum est, nisi ab omnibus creatis, per affectus eleuationem; & à seipso, per veram sui abrenuntiationem; & ab omnibus multiplicitatibus, per simplicem ac nudam dilecti contemplationem? Tales enim proprie se ipsos abnegant, & intima sua à Deo libere preparare sinunt, in omnibus diuino beneplacito sese liberrimè resignantes, ac promptissimè se sub omnifaria dispositione diuina, tam in aduersis, quam in prosperis, funditus collocantes, quibus solum sapit diuinum beneplacitum: nõ inquirentes tempus beneplaciti, quo dilectus indulgere velit spiritualem

Apocal. 3
Cantic. 2

Preparatio
vna.